

Geachte leden van Vaste Commissie voor Financiën,

Het bestuur en Bureau Vaktechniek Fiscaal van SRA hebben met veel belangstelling kennis genomen van de op 15 september 2015 gepubliceerde wetsvoorstellen die behoren tot het 'pakket Belastingplan 2016'. Langs deze weg plaatsen wij graag enkele kanttekeningen en geven wij suggesties mee voor de behandeling van de stukken in uw Commissie en Kamer.

1. Algemeen

De afgelopen jaren is veelvuldig gesproken over een herziening van het belastingstelsel. Met name het verlagen van de lasten op arbeid vormde een uitdaging, met als belangrijkste doel de arbeidsparticipatie te vergroten en werken weer lonender te maken. Deze uitdaging ligt nog steeds op tafel. Daarnaast is veel aandacht uitgegaan naar de wijze waarop kapitaalinkomen moet worden belast. Al enkele jaren trekt in het bijzonder de systematiek van box 3 de aandacht door het ten opzichte van de markt hoge veronderstelde rendement. Dit is een irreëel hoog rendement. Nu het rendement op spaarrekeningen laag is, raakt dat vooral belastingplichtigen met een risicomijdende beleggingshouding. Rekening houdende met de inflatie kan de belastingdruk in box 3 inmiddels meer bedragen dan 100% over het behaalde rendement. In het verlengde van de discussie over de hoogte van het forfaitaire rendement, gaat bovendien veel aandacht uit naar de onwenselijk geachte vermogensongelijkheid en belastingontwijking door vooral het internationaal actieve bedrijfsleven. SRA heeft eerder gepleit voor een verlaging van de belastingdruk op kapitaal en winstinkomen in het bijzonder om op die manier de concurrentiekracht van Nederland en het Nederlandse bedrijfsleven te kunnen handhaven. Een lastenverlichting op arbeid draagt daar ook aan bij, althans voor zover deze haar weerslag daadwerkelijk vindt in de loonkosten.

SRA constateert dat ondanks alle vooruitstrevende bedoelingen vooralsnog geen sprake is van een fundamentele gestructureerde stelselherziening. Dat is een gemis, vooral omdat daardoor de periode van onzekerheid over een aanstaande stelselherziening blijft voortduren. Deze onzekerheid belemmert ondernemend Nederland in het nemen van langere termijnbeslissingen en vermindert daarmee de daadkracht in en van het bedrijfsleven. Het SRA-bestuur is graag bereid een bijdrage te leveren aan de discussie over een de(r)gelijke stelselherziening. Zoals al eerder aangegeven ligt een verschuiving van de belastingdruk naar de indirecte belastingen voor de hand. Ook is een drastische vereenvoudiging nodig van de diverse heffingskortingen en toeslagen, maar ook van de wijze waarop de huidige hypotheekrenteaf trek is vormgegeven. Het bestaande stelsel inclusief de daarin thans voorgestelde wijzigingen leidt tot een ondoorzichtig systeem waarin niemand meer op eenvoudige wijze kan weten welk belastingtarief hij over een extra verdiende euro moet afdragen. Die ondoorzichtigheid is uitermate onwenselijk en belemmert financiële beslissingen omdat niemand de gevolgen snel en goed kan doorzien. Wij bepleiten snel tot een inzichtelijk systeem te komen. De conclusies van het CPB met betrekking tot de belastingheffing over kapitaalinkomen, ondersteunen wij dan ook van harte.

2. Belangrijkste onderwerp voor de mkb-praktijk ontbreekt

In het Belastingplan 2016 noch in de overige op Prinsjesdag ingediende wetsvoorstellen is iets terug te vinden van het momenteel in de praktijk voor de dga meest belangrijke onderwerp, namelijk de problematiek rond het eigenbeheerpensioen. Uit een Algemeen Overleg in de Tweede Kamer op 24 september 2015 volgt dat een oplossing thans niet op korte termijn is te verwachten. SRA herhaalt haar standpunt dat een snelle oplossing voor dit probleem wenselijk is. Daarbij heeft SRA een voorkeur voor een systeem waarbij pensioenaanspraken zonder enige vorm van inkomsten- of loonbelastingheffing kunnen worden prijsgegeven tot een waarde gelijk aan de stand van de corresponderende pensioenverplichting die ter zake in de fiscale balans is opgenomen. Gelijkzeitig wordt pensioengerechtigden met een pensioen in eigen beheer (zowel actieven als inactieven) de mogelijkheid geboden om die bestaande pensioenrechten om te vormen tot een oudedagssparen eigen beheer zoals beschreven door de staatssecretaris van Financiën. Bij het bereiken van de pensioenleeftijd kan dit bedrag in een periode van bijvoorbeeld 15 jaren gelijkelijk worden uitgekeerd. SRA is uitdrukkelijk geen voorstander van een systeem waarbij het in eigen beheer gespaarde bedrag verplicht moet worden overgeheveld naar een professionele pensioenverzekeraar. Ook directe belastingheffing over de waarde van deze 'pensioenspaarrekening' in eigen beheer als een tekort bestaat is onwenselijk. Wij bepleiten slechts belastingheffing per jaar over het voor dat jaar uit te keren bedrag. Om tot een snellere uitfasering van de bestaande pensioenregelingen in eigen beheer te komen, bepleit SRA om de bestaande pensioenaanspraken onbelast te kunnen prijsgeven tot het bedrag van de waarde op de fiscale balans. Dit leidt dan tot een vrijval in de bv en daarmee tot vennootschapsbelastingheffing bij de bv. Daarbij zou men een korting kunnen bieden op de te belasten winst zodanig dat slechts 80% van de fiscale stand van de pensioenverplichting tot de winst wordt gerekend. Het eigen vermogen van de desbetreffende bv's wordt door de vrijval versterkt, de gedeeltelijke vrijstelling werkt stimulerend om van deze mogelijkheid gebruik te maken en dit zal ook een grotere mogelijkheid tot dividenduitkeringen opleveren.

3. De dga

Het enige voorstel dat ten aanzien van de dga is opgenomen betreft de aanpassingen met betrekking tot de emigrerende dga. Daarmee wordt niet alleen tegemoet gekomen aan een bij het Belastingplan 2015 aangenomen motie Groot en Bashir, maar het kabinet stelt dit vooral voor omdat zij het wenselijk vindt dat Nederland de aanmerkelijkbelangclaim kan effectueren die is opgebouwd in de binnenlands belastingplichtige periode. Naar ons idee gaat dit te ver. Een handhaving van de duur van het uitstel op 10 jaren in combinatie met de partiële beëindiging van het uitstel bij dividenduitkeringen binnen die periode moeten naar ons oordeel afdoende zijn om fiscaal gedreven emigratie tegen te gaan. Dat thans de heffingsbevoegdheid bij buitenlands belastingplichtigen materieel wordt opgerekend is onwenselijk, behalve in die gevallen waarin de woonstaat aanmerkelijkbelangvoordelen niet of nauwelijks zou belasten. Dit is ook strijdig met het Internationaal verdragsbeleid en de vele door Nederland afgesloten verdragen ter voorkoming van dubbele belasting. Die bepalen immers alle nadrukkelijk dat het heffingsrecht over vermogenswinsten in de woonstaat moeten worden belast. Daarvan zijn slechts uitgezonderd de vermogenswinsten die zijn ontstaan voorafgaande aan de emigratiedatum en de vermogenswinsten na emigratie die onder het zogenoemde aanmerkelijkbelangvoorbehoud vallen. Nederland wil nu dus uitdrukkelijk verder gaan. SRA bepleit dit niet te doen, met name ook omdat mensen die

emigreren zonder fiscale redenen ook door dit voorstel worden getroffen. De regeling moet zich beperken tot het aanpakken van misbruik. De huidige regeling werkt misbruik in de hand. Daarom zou met name beëindiging van het uitstel bij dividenduitkeringen een oplossing kunnen zijn voor de wellicht belangrijkste vorm van misbruik. Eventueel zou men de huidige tienjaarstermijn nog kunnen oprekken tot bijvoorbeeld vijftien jaren, maar naar ons oordeel zou de aanpassing met betrekking tot dividenduitkeringen afdoende moeten zijn.

Dat de nieuwe regeling ter voorkoming van anticipatie-effecten volgens het voorstel in werking treedt per 15 september 2015, 15.15u is begrijpelijk, maar de kritiek van de Raad van State dat onvoldoende reden voor deze terugwerkende kracht bestaat is terecht. Wij attenderen de Kamerleden er overigens op dat in de adviespraktijk nog diverse emigraties zijn doorgevoerd voorafgaande aan het ingangstijdstip. Wij zouden uit het oogpunt van het gelijkheidsbeginsel willen bepleiten ofwel geen terugwerkende kracht in te voeren.

Ons voorstel is om de conserverende aanslag evenals nu het geval is, ook onder het nieuwe systeem kwijt te schelden na verloop van tien jaren na emigratie. Onduidelijk is de verhouding van het voorstel tot het verdragsrecht. Daar ligt naar ons oordeel een risico dat de invordering van de conserverende aanslag ingeval van dividenduitkeringen strijdig is met verdragen ter voorkoming van dubbele belasting. In ieder geval zijn dienaangaande procedures te verwachten. Ook vinden wij dat het volgen van de conserverende aanslag bijzonder ingewikkeld is. Over een periode van tien jaren zoals dat thans het geval is, is dat nog overkomelijk, maar voor de thans voorgestelde langere tijd hebben wij daarbij onze ernstige twijfels. Met een verkorting van de periode wordt tevens bereikt dat het risico van een schending van het in het Verdrag voor de werking van de Europese Unie vastgelegde vrij personenverkeer c.q. het recht op vrijheid van vestiging niet wordt geschonden. De huidige levenslange conserverende aanslag lijkt ons disproportioneel.

4. Box 3 voorstellen

SRA is voorstander van een aanpassing in box 3. Echter, het nu voorliggende voorstel achten wij onwenselijk. Wij vinden dat het forfaitaire tarief moet worden verlaagd tot het gemiddelde rendement op bijvoorbeeld 5-jarige Nederlandse staatsobligaties. Nog reëler zouden wij het vinden als niet wordt uitgegaan van een historisch gemiddelde (waar ook het Belastingplan 2016 van uitgaat), maar van het gemiddelde rendement op Nederlandse staatsobligaties gedurende het jaar zelf. Dit rendement laat zich eenvoudig vaststellen per het begin van het daaropvolgende kalenderjaar. Weliswaar wordt het rendement dan pas na het belastingjaar duidelijk, maar dat zou ook gelden als wordt uitgegaan van de daadwerkelijke rendementen; ook die zijn pas na het jaareinde duidelijk.

Een verondersteld rendement op een fictieve portefeuille achten wij in strijd met de werkelijkheid en kan nog steeds tot gevolg hebben dat een aanzienlijk hoger rendement wordt belast dan door belastingplichtigen met hun concrete beleggingsportefeuille wordt behaald. SRA bepleit dit budgetneutrale voorstel thans niet door te voeren en na te denken over een systeem waarin daadwerkelijke rendementen worden belast indien het vermogen meer bedraagt dan bijvoorbeeld € 500.000 of € 1 miljoen. Voor vermogens daaronder kan dan worden volstaan met een laag forfaitair rendement. SRA meent wel dat al per 1 januari 2016 een lager forfaitair rendement moet worden doorgevoerd omdat in toenemende mate de hoogte van het thans gehanteerde forfaitaire rendement structureel meer is dan het rendement dat op een risicovrije spaarrekening kan worden behaald. Weliswaar zou dat een budgettair nadeel opleveren, maar het wordt steeds waarschijnlijker dat de steeds verder

dalende spaarrentes in rechte tot gevolg zullen hebben dat box 3 strijdig wordt geacht met internationaal recht.

SRA vraagt tot slot aandacht voor de verdragsrechtelijke aspecten van de vermogensrendementsheffing. Er bereiken ons momenteel signalen dat onder andere Noorwegen van oordeel is dat de huidige vermogensrendementsheffing een vermogensbelasting in verdragsrechtelijke zin vormt. Daardoor kunnen belastingplichtigen de voorkoming van dubbele belasting zoals die in het verdrag is vastgelegd niet effectueren. Het kwalificatieprobleem van de vermogensrendementsheffing is al bij de invoering van de huidige inkomstenbelasting aan de orde geweest. Wij zouden graag zien dat dit aspect ook bij eventuele aanpassingen van de vermogensrendementsheffing wordt bewaakt.

5. Aanpassing WKR

SRA ondersteunt het voorstel om binnen de WKR oneigenlijk gebruik tegen te gaan. Wij merken wel op dat de gebruikelijkheidstoets in de praktijk een lastig hanteerbaar criterium blijft waarover afhankelijk van de feitelijke omstandigheden veel discussie mogelijk is. De praktijk zou gebaat zijn bij een soort doelmatigheidsmarge zoals deze bijvoorbeeld op dit moment in het handboek loonheffingen is opgenomen. Vergoedingen en verstrekken tot een gezamenlijk bedrag van € 2.400 per jaar worden door de Belastingdienst gebruikelijk geacht, aldus het handboek loonheffingen. Naast de gerichte vrijgestelde vergoedingen en verstrekkingen en de gebruikelijke vergoedingen (zoals bijvoorbeeld een kerstpakket, een personeelsfeestje, een banketletter met Sinterklaas et cetera), kan de werkgever dan vergoedingen tot een bedrag van € 2.400 als eindheffingsbestanddeel aanwijzen in de vrije ruimte zonder dat discussie met de Belastingdienst hoeft te ontstaan over de gebruikelijkheid. Het continueren en bij de voorgestelde verscherping verhogen van deze marge tot bijvoorbeeld € 5.000 per jaar per werknemer is wenselijk.

6. Integratie S&O en RDA

SRA is positief over het voorstel tot integratie van de S&O en RDA. Wel hebben wij de indruk dat deze faciliteit voor ondernemers die belastingplichtig zijn voor de inkomstenbelasting, minder aantrekkelijk uitwerkt dan voor ondernemers die belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. Dit aspect behoeft nadere aandacht. De integratie van de RDA in de S&O-regeling kan ook als geen of weinig personeel in dienst is, leiden tot verzilveringsproblematiek. Dat bevreemdt des te meer aangezien de voorgestelde maatregelen in het loondomein juist zijn genomen om onder andere de verzilveringsproblematiek te elimineren.

7. Maatregelen eigen woning

SRA is positief over de maatregelen omtrent de mildere sanctie bij een aflossingsachterstand en de eenvoudigere informatieplicht voor een eigenwoningschuld bij een ander dan een aangewezen administratieplichtige.

SRA is geen voorstander van de voorgestelde herinvoering van de schenkvrijstelling. Deze leidt tot ongelijkheid binnen de groep van woningkopers en woningbezitters afhankelijk van

de vermogenspositie van vooral familieleden en de leeftijd van de begunstigers. Bovendien is de regeling bijzonder gecompliceerd door de imputatie van eerder benutte vrijstellingen. Zoals de regeling thans is vormgegeven is naar ons oordeel sprake van leeftijdsdiscriminatie, het schrappen van de leeftijdsgrenzen heeft de voorkeur. Ook menen wij dat deze vrijstelling voor een aantal aansluitende jaren in plaats van voor één kalenderjaar zou moeten gelden. Thans kan de voorgestelde vrijstelling primair worden benut door vermogende schenkers. Minder vermogenden kunnen de vrijstelling niet volledig benutten. Ons lijkt dat het meer voor de hand ligt de vrijstelling te verlagen tot bijvoorbeeld € 70.000 of zelfs nog lager. Dan kunnen vermogenden daarvan minder gebruik maken. Wel zou deze vrijstelling dan bijvoorbeeld in maximaal twee jaren benut moeten worden middels één of meerdere schenkingen. Met het verlagen van de omvang van de vrijstelling zouden dan tevens alle thans voorgestelde voorwaarden kunnen vervallen. SRA is bovendien voorstander van de mogelijkheid deze vrijstelling ook toe te kunnen passen voor de erfbelasting zodat ook door middel van een legaat kan worden bereikt dat een vererd bedrag wordt aangewend voor aflossing van een eigenwoningschuld. Invoering van het voorstel per 1 januari 2016 heeft de voorkeur.

8. Tegemoetkoming loondomein

SRA ondersteunt de beoogde verlaging van de loonkosten. Wel vinden wij de systematiek van de regeling relatief gecompliceerd, maar wij erkennen dat de regeling grotendeels geautomatiseerd kan worden uitgevoerd, mits de werkgever uiteraard de juiste loongegevens in zijn administratie heeft doorgevoerd. Voor de werkgever betekent de systematiek overigens wel dat een werkgever langer moet wachten op het loonkostenvoordeel. Een voorschotmethodiek zou voor veel werkgevers voordeliger zijn. Ook merkt SRA op dat bij de loonkostenvoordelen het thans geldende voordeel van € 7.000 per jaar wordt verlaagd tot maximaal € 6.000 per jaar. Wij bepleiten een verhoging van het maximum tot € 7.000 per jaar.

9. Overige opmerkingen

SRA heeft nog een aantal overige opmerkingen die aandacht behoeven. Wij hebben hiervoor aangegeven dat naar ons oordeel momenteel geen sprake is van een doorzichtige tariefstructuur. Het voorgestelde tarief van 40,15% in de derde tariefschijf is daarvan een voorbeeld. Wij bepleiten een tariefstructuur die per schijf eenduidig is en niet nader wordt vertroebeld door heffingskortingen en inkomensafhankelijke regelingen. Een mooi voorbeeld van de huidige bizarre tariefstructuur wordt gegeven in de column van H.B.A. Verhoeven in WFR 2015/994, waar wij graag naar verwijzen.

Ook dit jaar bevat het Belastingplan (helaas) een veelheid aan voorstellen die gedurende de komende jaren in werking zouden moeten treden. Wij bepleiten slechts die voorstellen aan te nemen die uiterlijk per 1 januari 2017 in werking treden. Daardoor wordt in de toekomst voorkomen dat een stapeling plaatsvindt van de op enig moment bestaande wetteksten, de reeds aangenomen maar nog niet in werking getreden aanpassingen daarin op grond van verschillende wetten en daarbovenop dan de wijzigingen voortvloeiende uit dan in te dienen

wetsvoorstellen. Inzicht bestaat dan niet meer. Wij illustreren dit onder andere door u te wijzen op het feit dat de 'wordt' tabel in het vorige Belastingplan (2015) niet aansluit op de 'is' tabel in het huidige Belastingplan (2016). Tussen de prognoses vorig jaar en de daadwerkelijke situatie bestaan relatief aanzienlijke verschillen. Wij achten dit uitermate onwenselijk omdat de wetgeving dan uiteindelijk niet het beloofde bereikt.

Tijdens het parlementair overleg is al aandacht besteed aan de verschillen tussen tweeverdieners en eenverdieners. Ons lijkt een verschil in belastingdruk afhankelijk van de gezinssamenstelling onwenselijk. SRA pleit om die reden om een leefvormneutrale inkomstenbelasting als onderdeel van een stelselherziening na te streven. In het huidige Belastingplan zou indien mogelijk een deel van de verschillen bij voorkeur beperkt kunnen worden.

SRA, Nieuwegein, oktober 2015